

Scratch in Nederland

Beleidsplan Stichting Scratchweb

14 december 2011

Samenvatting

Dit beleidsplan beschrijft achtereenvolgens wat Scratch is, hoe het tot nog toe in Nederland is opgepikt, hoe Stichting Scratchweb de aanwezigheid van Scratch wil versterken en welke activiteiten daartoe ondernomen (gaan) worden.

1 Scratch, speels leren van serieuze zaken

1.1 Leerzaam

Scratch is een leermiddel, waarmee op speelse wijze serieuze zaken geleerd worden. Het is een grafische programmeertaal voor kinderen, ontwikkeld door LifeLong Kindergarten van MIT. Het is een laagdrempelig middel waarmee kinderen op een leuke, creatieve manier vaardigheden kunnen ontwikkelen op het gebied van mediagebruik. Met Scratch kunnen animaties, spelletjes, simulaties en presentaties worden gemaakt. Niet alleen leren kinderen omgaan met de computer, maar ook leren ze om creatief te zijn, probleemoplossend te denken, samen te werken en kennis te delen.

1.2 Toegankelijk

Om leuke dingen te kunnen maken met Scratch is de enige voorwaarde dat je al een beetje kunt lezen. Het programma is dus geschikt voor kinderen vanaf ongeveer 7 jaar. Programmeerscripts worden aan elkaar geklikt als Lego-blokjes. Dit maakt het programma erg visueel en makkelijk te begrijpen. Voor de beelden kan gebruik worden gemaakt van afbeeldingen op de computer. Kinderen kunnen ook hun eigen plaatjes tekenen.

1.3 Sociaal

Het motto van Scratch is *imagine, program, share*. Het gebruik van Scratch stimuleert kinderen om creatief te denken, samen te werken en van elkaar te leren. Er bestaat een internationale website waar projecten met de wereldwijde gemeenschap gedeeld worden. Deelnemers kunnen via deze site makkelijk werk van elkaar bekijken en voortbouwen op het werk van anderen.

2 Scratch in Nederland

Al vrij snel na de lancering van Scratch is het opgemerkt door de *Man-Machine Interaction research group* van TU Delft die van 2007 tot en met 2010 jaarlijks voor getalenteerde kinderen een dag leren programmeren heeft georganiseerd. Met de pensionering van de aanjager is deze traditie helaas beëindigd. Wat rest is een mooi lesboekje. In 2008 hebben studenten uit Delft Scratch ook aangeboden in het Medialab van het Cinekid festival. De Hogeschool Arnhem Nijmegen (Hugo Arends van opleiding *Embedded Systems*) heeft Scratch gebruikt voor het eigen onderwijs alsook voor een aantal evenementen om kinderen vertrouwder te maken met technologie. Het *Creative Learning Lab* attendeert op Scratch tijdens inspiratiedagen voor het onderwijs. En verder zijn er heel veel snippers aandacht. Ouders, bijvoorbeeld, die Scratch op een school introduceren als een bonusactiviteit. Stichting Scratchweb is er van overtuigd dat Nederland veel meer kan hebben aan Scratch en wil genoemde initiatieven bundelen en uitbouwen.

3 Ambitie

3.1 Promotie (2011-2012)

Op korte termijn wil Stichting Scratchweb Scratch onder de aandacht brengen van zoveel mogelijk betrokkenen. Kinderen (en hun ouders) moeten op de hoogte komen van de mogelijkheden van Scratch. Scholen en onderwijzers moeten eenvoudig toegang krijgen tot Scratch en assistentie bij het opzetten van activiteiten. Tevens promotie bij musea, bibliotheken, buitenschoolse opvang en andere organisaties die baat kunnen hebben bij Scratch in hun educatief pakket.

3.2 Presentie (2012-2015)

Stichting Scratchweb streeft ernaar Nederlands aanspreekpunt te worden voor Scratch. Organisaties kunnen er terecht voor freelance docenten die Scratch workshops aanbieden. Docenten kunnen samenwerken aan lessenseries met Scratch.

Lesmateriaal en achtergrondinformatie zijn tegen kostprijs beschikbaar. De aansluiting met de internationale community loopt onder meer via vertaling van de site `scratch.mit.edu`.

3.3 Integratie (2015-2020)

Uiteindelijk is Scratch het middel en niet het doel. Het inbedden van *computational skills* als leerdoel in bestaande methoden moet niet afhankelijk gemaakt worden van de mogelijkheden van één specifiek product.

4 Activiteiten

4.1 Bouwen aan een Nederlandse Scratchgemeenschap

Met `scratchweb.nl` willen we een portaal neerzetten waar je met al je vragen en antwoorden over Scratch terecht kunt. Forum voor praktische vragen. Verzamelplaats van goede ideeën. Vindplaats van Nederlandstalig materiaal. Marktplaats voor freelance docenten. Documentatie van initiatieven.

4.2 Scratchdag

Jaarlijks, meestal de derde zaterdag in mei, organiseren de ontwikkelaars van Scratch *World Scratch Day*. Het staat iedereen open rondom die dag een Scratch evenement naar eigen inzicht te organiseren. Dankzij ondersteuning van het *Amsterdams Fonds voor de Kunst* en het Amsterdamse *Jouw idee, maak het waar* heeft Stichting Scratchweb op 21 mei 2011 een groots evenement kunnen organiseren in de bibliotheek van Amsterdam. Tweehonderd kinderen bezochten de inloopworkshop. Er was een symposium over *Games in onderwijs* en de website werd gelanceerd. Komende jaren wil Stichting Scratchweb weer activiteiten organiseren op Scratchdag. Daarnaast wil zij ook anderen helpen eigen evenementen op te zetten bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van publiciteitsmateriaal.

4.3 Vertalen

In de praktijk blijken zowel leerlingen als docenten afgeschrikt te worden door de Engelse taal. Het feit dat Scratch zelf en de verhalen erover regelmatig gebruik maken van jargon draagt daar zeker aan bij. Naast het bijhouden van Nederlandse versie van de internationale site willen we veel materiaal volledig naar het Nederlands vertalen. De Scratchkaarten (*cards*) zijn al vertaald evenals verschillende lessen aangeboden op de onderwijzers gerichte site ScratchEd.

4.4 Lesmateriaal

Eigen lesmateriaal, waarbij gebruik gemaakt kan worden van specifieke Nederlandse situaties, wordt ook ontwikkeld. Als voorbeeld: omdat de Scratchdag 2011 in de Amsterdamse bibliotheek werd georganiseerd is een Scratch les geschreven waarbij gebruik gemaakt werd van de boeken in de bibliotheek.

4.5 Lobby

Leerlingen bereiken meer met Scratch als de docent er het belang van inziet. Evenzo worden de mogelijkheden van leraren sterk verbeterd indien dat inzicht gedeeld wordt met directie en bestuur. Een vol curriculum verrijken met nog een nieuw onderwerp, c.q. nieuwe aanpak, wordt aantrekkelijker als vakorganisaties de aanpak steunen. Stichting Scratchweb realiseert zich dat op allerlei niveau zaken uitgelegd moeten worden. Naast beursbezoek en redactionele aandacht in vakbladen willen we contact zoeken met partijen die vormgeven aan Nederlands onderwijs.

5 Organisatie en financiën

Op 3 mei 2011 is Stichting Scratchweb opgericht teneinde bovenstaande doelen te gaan verwezenlijken. Voor de algemene kosten is de stichting afhankelijk van donaties. Voor publieksactiviteiten, voor de bouw van de website, en ontwikkeling van andere initiatieven zal de stichting subsidie aanvragen. Stichting Scratchweb is bij haar activiteiten veelvuldig geholpen door vrijwilligers.